

КУРС

**«ПОШУК ТА КОНТЕНТ-АНАЛІЗ
ІНФОРМАЦІЇ У ВІДКРИТИХ
ТА ЗАКРИТИХ БАЗАХ ДАНИХ»**

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

Лектори:

Антоніна Волкотруб, Тетяна Костюченко.

Список розсилки групи: class_cppts_2017@googlegroups.com

Час проведення занять: 29-30 березня, 05-06 квітня, 19 квітня (четвер-п'ятниця) з 18:00 до 20:50
31 березня, 14 квітня (субота) з 9:00 до 11.50.

Форма контролю: залік

Місце: 4-100

Мета курсу:

Під час курсу студенти отримують практичні навички щодо інструментів пошуку, збору, обробці та використанню інформації в українських та іноземних публічних реєстрах з метою виявлення корупційних діянь та використання мережевого аналізу. Курс буде викладатися у формі лекцій-дискусій, case-study та практичних занять щодо пошуку інформації у відкритих базах даних.

№	Тема	Дата	Час проведення	Форма	Ауд.	Лектор	Зміни до розкладу
1	Українські реєстри	29.03.18	18:00-20:50	лекція-дискусія	4 – 100	Антоніна Волкотруб	
2-3	Фіктивне підприємництво та рейдерство. Інститути спільного інвестування.	30.03.18	18:00-20.50	лекція-обговорення та case-study case-study	4 – 100	Антоніна Волкотруб	
4-5	Закордонні реєстри. Бенефіціарний власник	31.03.18	09.00-11.50	Лекція-дискусія	4 – 100	Антоніна Волкотруб	
6 - 7	Логіка побудови фінансової звітності та зв'язок між фінансовими звітами. Аналіз та інтерпретація фінансової звітності. Показники прибутковості, ліквідності, ефективності.	05.04.18	18.00-20.50	лекція-дискусія	4 – 100	Антоніна Волкотруб	
8 - 9	Як читати закордонну фінансову звітність. Як читати українську фінансову звітність. Основні індикатори	06.04.18	18.00-20.50	Case-study (практичне заняття)	4 – 100	Антоніна Волкотруб	
10	Мережевий аналіз: Огляд основних понять та типи мереж	14.04.18	19.30-20.50	лекція-дискусія	4 – 100	Тетяна Костюченко	
11	Практичні питання застосування Мережевого аналізу	19.04.18	18.00-20.50	лекція-дискусія Робота в малих групах (практичне заняття)	4 – 100	Тетяна Костюченко	

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ КУРСУ:

Лекції, дискусії та case-study:

Ви повинні бути підготовлені до дискусій і завдань, які будуть обговорюватися протягом заняття та брати активну участь в їх обговореннях. Протягом курсу можуть бути невеличкі зміни до вимог курсу про, що буде додатково повідомлено через список розсилки класу (class_cprrs_2017@googlegroups.com) та зроблено усне оголошення. Ви особисто відповідальні про обізнаність в цих змінах навіть, якщо ви були відсутні на занятті відповідальними за збереження в курсі цих змін, навіть якщо ви не відвідувати заняття. Будь ласка, під час занять вимикайте мобільні телефони, не запізнюйтеся на заняття. Також застосування лептопів дозволяється для потреб обговорення завдань занять.

Веб-сайт курсу: програма, анонси, та навчальні матеріали будуть розміщені на веб-сайті [ACREC](#)

Список розсилки групи:

куратори курсу будуть робити оголошення через розсилку. Ви особисто відповідальні про ознайомлення з цими оголошеннями.

Правила листування ел. поштою:

Прохання надсилати ел. листи лише в таких випадках: 1) щодо призначення додаткової індивідуальної консультації; 2) повідомлення про відсутність на занятті та її причини; 3) прохання надіслати ще раз анонси, зміни до програми, розкладу чи інші додаткові матеріали курсу.

Будь ласка, не надсилайте будь-які інші повідомлення електронною поштою, зокрема щодо прохань роз'яснити матеріали курсу або процедури занять чи підсумкового контролю. Ці питання прошу задавати після занять, або під час індивідуальних консультацій. Ми будемо відповідати на листи, які відповідають лише цій політиці.

Отримання додаткових балів:

Курс не передбачає можливості будь-яких додаткових форм завдань для отримання додаткових балів ніж ти, що передбачає програма.

Правила поведження на заняттях:

Обговорення та дискусії під час занять повинні бути жвавими та цікавими, але прохання вилловлювати Ваші коментарі ввічливо. Будь ласка, виявляйте повагу до чужої точки зору і висловлюйте ваше не погодження з аргументами інших у ввічливий формі.

Етичні правила щодо написання робіт:

Всі студенти повинні особисто працювати над проектом співпраця з другими студентами передбачається в межах виконання спільного проекту. Студенти зобов'язанні робити посилання у роботі на використанні джерела, використання публікацій, досліджень без посилань вважається плагіатом. Плагіат є недопустимим та призведе до втрати права отримати кредити за курс.

Розподіл балів в межах курсу

Оцінка складається з двох блоків

Перший блок
за роботу в першій частині курсу
«Пошук інформації в базах даних»
50 %

Другий блок
за роботу в другій частині курсу
«Мережевий аналіз»
50 %

**Завдання 1
(реєстри)**

Мах 30 балів

**Завдання 2
(фінанси)**

Мах 20 балів

Завдання та тести

Мах. 50 балів

Оцінювання знань та вмінь студентів.

Шкала оцінювання знань:

Шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення
A	91-100	відмінно Відмінно, глибокі знання з незначними помилками
B	81-90	добре Дуже добре; більш ніж середні знання, але з деякими помилками
C	71-80	добре Добре; загалом гарна робота, але є достатня кількість помітних помилок
D	66-70	задовільно Задовільно; в цілому задовільно, але зі значними недоліками
E	60-65	задовільно Достатньо; рівень знань відповідає мінімальним критеріям
F	30-59	незадовільно Незадовільно; потрібна деяка додаткова робота
F	0-29	незадовільно Неприйнятно; потрібна значна додаткова робота

ПЛАН КУРСУ

«Пошук та контент-аналіз інформації у відкритих та закритих базах даних»

ТЕМА 1. УКРАЇНСЬКІ РЕЄСТРИ

План

- Робота з державними реєстрами.
  - Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
  - СМІДА (Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України).
  - Реєстр судових рішень.
  - Реєстр нерухомості.
  - Кадастрова карта.
  - Реєстр МВС.
  - Єдиний веб-портал використання публічних коштів.
  - Єдиний державний реєстр декларацій
- Громадські ініціативи.
  - Rep.org.ua,
  - Declarations.com.ua
  - Youcontrol
  - Шукач.инфо
  - 007 Пошуково-аналітична система
- Коли стануть у пригоді старі бази?

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- Читанка по реєстрам: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1_UK1szvXl5LcEUP_RseJru1Oh78m_B6S
- Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань”: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
- Бази даних:
  - Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://usr.minjust.gov.ua/ua>
  - СМІДА (Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua>
  - Реєстр судових рішень: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua>, Реєстр нерухомості: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kap.minjust.gov.ua>,
  - Кадастрова карта: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>,
  - Реєстр МВС: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hsc.gov.ua>,
  - Єдиний веб-портал використання публічних коштів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://spending.gov.ua>
  - Єдиний державний реєстр декларацій: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nazk.gov.ua>
  - Rep.org.ua
  - Declarations.com.ua
  - <https://www.007.org.ua/bi>
  - <http://youcontrol.com.ua>
  - <https://opendatabot.com>
  - <https://shukach.info/camp>
  - <http://nomer-org.biz/allukraina>
  - <https://www.ua-region.info>

ТЕМА 2.

ФІКТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА РЕЙДЕРСТВО

План

- 🕒 Ознаки фіктивного підприємництва, ознаки компаній, які підпадають під додатковий моніторинг НБУ (телеграма НБУ N 25-0004/31760).
- 🕒 Рейдерство: індикатори, які вказують на привласнення компанії /несанкціоноване втручання в реєстр, зміна власників юридичної особи, зобов'язання: кредити-кредиторська заборгованість/.

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁️ Наказ Державної фіскальної служби України від 28 липня 2015 року № 543 "Про забезпечення комплексного контролю податкових ризиків з ПДВ": [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi>
- 👁️ Звіт про рейдерство офісу бізнес-омбудсмена: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://boi.org.ua/publications/reports/21-sistemnij-zvt-borotba-z-rejderstvom-suchasnij-stan>

ТЕМА 3.

ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ

План

- 🕒 Інститути спільного інвестування: види та логіка формування.
- 🕒 Яку інформацію можливо знайти

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- 👁️ Закон України про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17/print1509228004607260>
- 👁️ <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance/investment-vehicles-tutorial/mutual-funds>
- 👁️ Private Equity and Venture Capital (Bocconi University) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: coursea.org

ТЕМА 4. ЗАКОРДОННІ РЕЄСТРИ

План

- Основний акцент на роботу з реєстрами: Кіпру (Department of Registrar of Companies and Official Receiver - <https://efiling.drcor.mcit.gov.cy/DrcorPublic/Error.aspx?code=b0&lang=EN>), Великої Британії (The Registrar of Companies for England and Wales (companies house) - <https://beta.companieshouse.gov.uk/>), Нідерландів (Kamer van Koophandel - <http://www.kvk.nl/english/>), Гонконгу (Companies Registry Cyber Search Centre - <http://www.icris.cr.gov.hk/csci/>), Німеччини (The Association of German Chambers of Commerce and Industry - <http://www.dihk.de/ihk-finder/ihk-finder-dihk.html>), Австрії (DAS Firmenverzeichnis Österreichs - <http://www.firmenabc.at/>), Швейцарії (Cantonal registry of commerce - <https://www.zefix.ch/de/search/entity/welcome>)

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- <http://merezha.nashigroshi.org/2016/03/23/rejesty-kompanij-za-kordonom-scho-i-po-skilky/>

ТЕМА 5. БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК

План

- Бенефіціарний власник: визначення та реєстри бенефіціарних власників.
- Шляхи обходу подачі бенефіціарного власника.
- Ознаки номінального власника.
- Маркери визначення бенефіціарного власника.

Лектор:

Антоніна Волкотруб

Ресурси та матеріали

- Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
- Лист Міністерства Юстиції України “Про визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичної особи” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v8722323-15>
- роз'яснення ГО ЦПК щодо публічних діячів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rep.org.ua/uk/hto-taki-publichni-diya/>
- Fourth Anti-Money Laundering Directive (the ‘Directive’) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2015_141_R_0003&from=ES
- <https://www.youtube.com/watch?v=Ax4fkFeGD1M&t=4s>

ТЕМА 6. ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Логіка побудови фінансової звітності та зв'язок між фінансовими звітами.

 Лектор:

Антоніна Волкотруб

 Ресурси та матеріали

- Atrill & McLaney Accounting and finance for non-specialists.
- <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance/accounting-and-financial-stateme>.

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ТА ІНТЕПРЕТАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

 План

- Показники прибутковості, ліквідності, ефективності.
- Розрахунок показників та їх аналіз

 Лектор:

Антоніна Волкотруб

 Ресурси та матеріали

- Atrill & McLaney Accounting and finance for non-specialists

ТЕМА 8. ЯК ЧИТАТИ ЗАКОРДОННУ ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ

 Лектор:

Антоніна Волкотруб

 Ресурси та матеріали

- 👁 The Investigative Journalist's Guide to Company Accounts by Raj Bairoliya
- 👁 Методичні матеріали (читанка): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1_UKlszvXL5LcEUP_RseJruIOh78m_B6S

ТЕМА 9. ЯК ЧИТАТИ УКРАЇНСЬКУ ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ. ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ

 Лектор:

Антоніна Волкотруб

 Ресурси та матеріали

- 👁 методичні матеріали (читанка): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1_UKlszvXL5LcEUP_RseJruIOh78m_B6S

ТЕМА 10. МЕРЕЖЕВИЙ АНАЛІЗ: ОГЛЯД ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ ТА ТИПИ МЕРЕЖ

План

- ⦿ Огляд основних понять мережевого аналізу: актори, зв'язки, атрибути.
- ⦿ Типи зв'язків, типи мережевих структур.
- ⦿ Типи мереж: різниця у підходах до аналізу (соціоцентрична та егоцентрична).
- ⦿ Початок дослідження та вибірка.
- ⦿ Збір даних.
- ⦿ Приклади анкет та запитань для збору даних про зв'язки та акторів.

Лектор:

Тетяна Костюченко

Ресурси та матеріали

- 👁 Atrill & McLaney Accounting and finance for non-specialists

ТЕМА 10. ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

**Практичний компонент:
Створення файлів даних
для мережевого аналізу у
пакеті UCINET for Windows.
Візуалізація мереж.**

Для роботи з практичним компонентом необхідно:

- ⦿ мати на занятті лептоп.
- ⦿ завчасно встановити на лептоп програмне забезпечення UCINET for Windows (версія для безкоштовного 90-денного користування доступна за посиланням <https://sites.google.com/site/ucinetsoftware/home>)

Ресурси та матеріали

- 👁 Hanneman, R.A.. Introduction to social network methods. / Robert A. Hanneman, Mark Riddle. Riverside, CA: University of California, Riverside. - Глави 1-4 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faculty.ucr.edu/~hanneman/nettext>
- 👁 Borgatti, S. P., Everett, M. G., & Johnson, J. C. (2013). Analyzing Social Networks. Thousand Oaks, CA: Sage. - Глави 1-4, 7 (копії окремих глав буде надіслано після заняття)

Лектор:

Тетяна Костюченко

ТЕМА 11. ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕРЕЖЕВОГО АНАЛІЗУ

План

- ⦿ Поняття базових характеристик мережі.
- ⦿ Розрахунок та інтерпретація показників зв'язаності (density, cohesion, connectivity, centralization).
- ⦿ Розрахунок та інтерпретація показників центральності (degree, betweenness, closeness, eigenvector).
- ⦿ Базові показники его-мереж (brokerage, closure).

Лектор:

Тетяна Костюченко

ТЕМА 11. ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Для роботи з практичним компонентом необхідно:

- ⦿ підготувати файл даних для аналізу мережі (мінімум - 15-20 акторів, 1-2 типи зв'язків, 2 атрибути).
- ⦿ сформулювати 2-3 дослідницькі гіпотези.

Лектор:

Тетяна Костюченко

Ресурси та матеріали

- 👁 Hanneman, R.A.. Introduction to social network methods. / Robert A. Hanneman, Mark Riddle. Riverside, CA: University of California, Riverside. - Глави 7, 9-10: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faculty.ucr.edu/~hanneman/nettext>
- 👁 Borgatti, S. P., Everett, M. G., & Johnson, J. C. (2013). Analyzing Social Networks. Thousand Oaks, CA: Sage. - Глави 9-10, 15 (копії окремих глав буде надіслано після заняття).

Антоніна Волкотруб –

експерт в сфері розкриття структур корпоративної власності та використанню інформації державних реєстрів, протидії корупції в державних закупівлях бухгалтерського та податкового обліку. Аспірант факультету економічних наук, спеціальності «економічна теорія», Національного університету «Києво-Могилянська академія». Член правління Громадської Організації «Центр протидії корупції».

Контактна інформація: a.volkotrub@gmail.com

Тетяна Костюченко –

старша викладачка кафедри соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія». Є експерткою із застосування мережевого аналізу у соціальних дослідженнях, має численні публікації відповідного тематичного спрямування у фахових вітчизняних та міжнародних реферованих журналах. Одна з останніх публікацій, присвячена проблематиці корупції - глава «Повсякденні корупційні практики» для колективної монографії "Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики" Інституту соціології НАН України та кафедри соціології НаУКМА. Тема дисертаційного дослідження - мережеві структури українських політичних еліт. Має 9-річний досвід проведення соціальних досліджень, брала участь у кількох міжнародних дослідницьких проектах за підтримки Шведської Ради з питань досліджень (SIDA), DAAD, CIDA та USAID, у проектах для ПРООН, ОБСЄ, Офісу Ради Європи та ін.. Зокрема в 2017 році долучилася до таких проектів як "Результати першої хвилі е-декларування", "Рівень корупції та сприйняття рівня корупції в Україні" (у складі дослідницької команди GfK Ukraine). Як гостьова дослідниця працювала в Єнському університеті імені Фрідріха Шиллера (2010 за стипендією DAAD, 2013 рр. за стипендією Erasmus Mundus) та Університеті Міннесоти (2014 р. за Carnegie Fellowship). Тетяна є учасницею International Corruption Research Network (ICRnetwork), експерткою та тренеркою ACREC.

Контактна інформація:

tetiana.kostiuchenko@yahoo.com

ACREC.ORG.UA

Київ, 2017